

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: F. Ch.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 19. 8. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 19. 8. 2025 a jemu předcházející rozhodnutí č. j. X ze dne 2. 5. 2025 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobce byl v roce 2023 uznán invalidním v prvním stupni. Následně v roce 2024 požádal o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Žalovaná v řízení v prvním stupni na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu shledala, že žalobci nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně (míra poklesu pracovní schopnosti činila 40 %). Proti tomuto závěru brojil žalobce námitkami. V řízení o

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

námitkách byl vypracován nový posudek Institutu posuzování zdravotního stavu dne 31. 3. 2025, dle něhož již žalobce není invalidní (míra poklesu pracovní schopnosti činila 30 %). Žalovaná rozhodnutím o námitkách žalobci invalidní důchod neodňala, neboť řízení bylo zahájeno na základě žádosti žalobce. Uvedla, že posudek vypracovaný pro účely námitkového řízení bude podkladem pro další řízení o odnětí invalidního důchodu. Proti rozhodnutí o námitkách brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni a věc byla zapsána pod sp. zn. 33 Ad 16/2025.

2. Rozhodnutím č. j. X ze dne 2. 5. 2025 následně žalovaná odňala žalobci od 6. 5. 2025 invalidní důchod, přičemž vycházela z posudku Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 31. 3. 2025, dle něhož míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činila 30 %. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění invaliditu podmiňuje pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
3. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. Nesouhlasil se stanovením míry poklesu pracovní schopnosti pouze o 30 %. Měl za to, že mu náleží vyšší stupeň invalidity. Při hodnocení nebylo přihlédnuto ke všem rozhodným skutečnostem v lékařských zprávách, rozsahu a závažnosti jeho onemocnění, zdravotním obtížím a omezením. Jeho zdravotní stav, který se výrazně zhoršil, snižuje jeho schopnost výdělečné činnosti. Žalobce k námitkám doložil nové lékařské zprávy. Žalovaná prvostupňové rozhodnutí změnila tak, že invalidní důchod žalobci odňala od 6. 6. 2025, jinak námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (Dorzopatie a spondylopatie), položku 1b (Bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének s lehkým funkčním postižením, postižení zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 10–20 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici daného rozmezí s ohledem na tíži onemocnění a komorbiditu žalobce. Zároveň tuto hodnotu zvýšil o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy činí 30 %, což neodpovídá invaliditě žádného stupně.

II. Řízení před soudem

4. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Věc byla zapsána pod sp. zn. 35 Ad 16/2025. Žalobce nesouhlasil se závěry posudkových lékařů. Jeho zdravotní stav se opět zhoršil. Dále žalobce namítl, že žalovaná nedodržela lhůtu 90 dnů k vyřízení námitek, neboť v této lhůtě nedeslala rozhodnutí.
5. Žalovaná považovala žalobu za nedůvodnou. Zdůraznila, že ani překročení lhůty k vyřízení námitek by samo o sobě nezakládalo nezákonnost procesního postupu či rozhodnutí z něho vzešlého, případně zrušení rozhodnutí. Pro rozhodnutí soudu je stěžejní posudek vypracovaný v soudním řízení Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

III. Posouzení věci

6. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Obecná východiska

7. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
8. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
9. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
10. Soud v rámci nynějšího řízení převzal ze spisu zdejšího soudu sp. zn. 33 Ad 16/2025 posudek, jež byl vypracován posudkovou komisí, konkrétně odborem posudkové služby v Plzni o zdravotním stavu žalobce dne 15. 10. 2025. Tento posudek je totiž aktuální a vztahuje ke stejnému rozhodnému období, takže vypracování samostatného posudku by bylo nevhodné. O tomto postupu byli informováni oba účastníci a nesdělili k němu žádné námítky.

Závěry posudkové komise

11. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí (od 13. 7. 2023) poklesly o 40 %, a proto se v jeho případě jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola XIII, oddíl E, položka 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy že se jedná o bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének. Oproti posudkovému lékaři dospěla k závěru, že

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

se jedná o středně těžké funkční postižení (závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny). Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–40 %. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise zvolila na horní hranici uvedeného rozmezí s ohledem na ostatní postižení žalobce a jeho povolání (autoelektrikář). Pracovní schopnosti žalobce tedy poklesly o 40 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den chirurgického vyšetření žalobce, tedy 13. 7. 2023. Platnost posudku byla stanovena trvale vzhledem k charakteru všech postižení.

12. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen fyzicky těžké práce, práce s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze a v nepříznivých klimatických podmínkách. Je schopen lehčí práce s možností změny polohy sed–stoj v příznivém klimatu. Soud tedy posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítli.
13. Jak správně konstatovala žalovaná, invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně byl dříve žalobci přiznán již od 12. 7. 2023 (rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 12. 12. 2023, posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Rokycany ze dne 10. 8. 2023). Posudková komise na str. 4 posudku uvedla, že dne 10. 8. 2023 při posuzování zdravotního stavu žalobce, dospěl posudkový lékař k závěru, že invalidita prvního stupně žalobci vznikla ke dni 13. 7. 2023. Toho dne byl žalobce na chirurgickém vyšetření. Chirurgické vyšetření, na které je opakovaně v posudcích odkazováno, je však z data 12. 7. 2023. Za toho stavu je zřejmé, že posudková komise nedopatřením uvedla datum vzniku invalidity o den později. Na správnosti posudku to však nic nemění, neboť se jedná o zjevnou chybu v psaní, což rovněž konstatovala žalovaná. Jiné námitky žalovaná vůči obsahu posudku nevznesla.
14. Žalobce žádné konkrétní námitky vůči obsahu posudku nevznesl. Domníval se ale, že je invalidní ve třetím stupni. Zároveň požadoval odškodnění ve výši 200 000 Kč od posudkových lékařů Institutu posuzování zdravotního stavu.
15. K tomu soud uvádí, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti či argumenty, ze kterých by bylo možné usuzovat na nesprávnost či neúplnost posudku. Prosté tvrzení žalobce o jiném stupni invalidity tak nemohlo závěry posudku zpochybnit.
16. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 40 %, což podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě prvního stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí, jímž žalovaná odňala žalobci invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

Zbýlé námitky

17. O návrhu na odškodnění od posudkových lékařů nemá správní soud pravomoc rozhodnout: soudní řád správní ani složkové zákony upravující činnost veřejné správy nikde nesvěřují soudu možnost rozhodovat o přiznání odškodnění. Z tvrzení žalobce není ostatně jasný ani

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

základ tvrzeného nároku na odškodnění, patrně lze tedy uvažovat jen o uplatnění zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Takový nárok je však třeba uplatit samostatnou žalobou před civilním okresním soudem, nikoliv před krajským soudem jako soudem správním.

18. Tvrzení žalobce ohledně nedodržení lhůty žalované k vyřízení námitek je pro rozhodnutí o žalobě bez významu: nedodržení procesních pořádkových lhůt zásadně nemá vliv na zákonnost správního rozhodnutí. V této věci ostatně soud obě rozhodnutí zrušil, takže tato otázka je již z toho důvodu nadbytečná.

IV. Závěr

19. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobce již není invalidní, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.).
20. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita prvního stupně žalobci vznikla ke dni 12. 7. 2023 a nadále trvá** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
21. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Podle obsahu spisu mu však žádné nevznikly. Z toho důvodu soud rozhodl, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 30. prosince 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce